

REZESSY LÁSZLÓ tanszékvezető főiskolai tanár:

AZ ÚTTÖRŐZENEKAR PROBLÉMÁI

I.

Még ma sem adhatunk egyértelmű választ arra a kérdésre: milyen hangszerekből állítható össze legelőnyösebben az úttörőzenekar? Természetesen ez a kérdés nem is olyan egyszerű. Itt valóban úttörésről van szó, hiszen előzmény, vagy éppen hagyomány, melyet tovább lehetne fejleszteni, alig-alig akad.

Mégis, melyek ezek az előzmények?

A 30-as évek folyamán egyes fővárosi és vidéki iskolák énektanárai furulya-együtteseket szerveztek tanítványaikból. Ezek az együttesek egyrészt népdalokat adtak elő zongorakísérettel, másrészt két- és háromszólamú darabokat tűztek műsorukra. A gyermekek nagy örömmel kapcsolódtak a munkába, a nevelők pedig kezdték tapasztalni a hangszer hatalmas nevelő erejét az énektanításban.

A második világháború megakasztotta a munkát, de csak rövid időre, mert a felszabadulás után hamarosan megjelentek az ütőzenekarok. Gát József egészséges kezdeményezéséből ezek az együttesek a furulyakar mellé az ütőhangszereket (fémcimbalom, triangulum, kisdob, kis réztányér) is beállították. Sok kritikát kapott ez a kezdeményezés. Az akkor Magyarországon járt A. Novikov szovjet zeneszerző a harmónia hiányát kifogásolta; mondanunk sem kell —, jogosan. A fővárosban az ütőzenekarok elhallgattak, vidéken tovább éltek, sőt néhol élnek még ma is. Pedig a munka abbahagyása helyett inkább a hiányosságokat kellett volna felszámolni, mert az ütőzenekar helyes kezdeményezés volt. Nevelői szempontból nagy érték, hogy a vezetők a ritmusszólamok komponálásába a gyermekeket is bevonták.

A következő állomásnak az 1951-ben Takácsné Hubert Ilona szerkesztésében megjelent *Társas- és menetzenekar* c. gyűjteményt, Gárdonyi Zoltán: Tizenkét darab úttörőzenekarra c. munkát és az 1952-ben megjelent „Általános Iskolai Énektanítás Segédkönyvének *Társas zene*” fejezetét tekinthetjük, mely mintegy 80 oldalnyi úttörőzenekari partitúrát tartalmaz Gárdonyi Zoltán, Szőnyi Erzsébet és e sorok írójának tollából.

Mindhárom gyűjtemény figyelembe vette A. Novikov kritikáját, a dallamokat és ritmusokat harmóniákba foglalják. A Társas- és menet-

zenekar új hangszereket (úttörő mélykürt és úttörő tuba) is alkalmaz, ezek azonban nem váltak népszerűvé.

Az Általános Iskolai Énektanítás Segédkönyvének darabjai kimondottan úttörő-együttesek részére íródtak. Egy ilyen együttes énekből, dallam-, ritmus- és kísérő hangszerekből áll.

Dallamhangszerek (az énekkar mellett): a furulya, a hegedű és a fémcimbalom; ritmushangszerek: a triangulum, a kisdob és a puha ütővel megszólaltatott nagy réztányér (nagydob helyett); kísérő hangszer a zongora (négy kézre is).

Ezekből a darabokból egy sorozat az 1952. októberében tartott „Ifjúsági Zenei Napok” (Ifjúsági Zenei Plénum) műsorára került. A vita során Sándor Frigyes foglalkozott velük. Hozzászólását irányt mutatónak kell, hogy tekintsük, mert egyrészt ebben a tárgykörben az egyetlen felszólaló volt, másrészt, mert hozzászólása tükrözte — nyilván — a plénumot rendező Magyar Zeneművészek Szövetségének és a DISZ Központi Vezetőségének véleményét is.

Sándor Frigyes hozzászólásához kapcsolt reflexiók által kívánjuk szolgálni az elvi tisztázódást, és így elhárítani az akadályokat az úttörőzenekarok egészséges fejlődésének útjából.

Sándor Frigyes hozzászólásából bőségesen kívánunk idézni. Szavai — 8 év után is — időszerűek és így méltók arra, hogy kicmeljük a porosodó jegyzőkönyvből. Hiányos idézet, néhány kiragadott mondat félreértésekre adhatna alkalmat.

Sándor Frigyes — többek között — a következőket mondotta:

„... rögtön előtérbe kerül az ifjúsági zenekarban felhasználandó hangszerek kérdése.

A felszabadulás után a haladó pedagógusok között azt mondtam: eruptív módon nyilvánult meg az az igény, hogy a zenét tanuló gyermekeket sürgősen és minél nagyobb tömegben vonjuk be a társas muzsikába. Igenám, de a vonós hangszerek és a szokásos fúvós hangszerek megtanulása hosszú időt, éveket vesz igénybe, ameddig a hangszert játszó gyermek arra a fokra jut, hogy ilyen zenekarban részt vehessen.

Ilyen módon, áthidalásképpen kerültek az ifjúsági zenekarba a legkülönbözőbb ütőhangszerek és különböző furulyák. Ilyen módon alakultak először a csak furulyákból és ütőhangszerekből összeállított úttörőzenekarok, majd később a vegyes, vonós hangszereket is felhasználó úttörő együttesek. Több ilyen együttest hallottunk most is a zenei bemutató alkalmából. Azt hiszem, hogy nagyon sokan vagyunk ebben a teremben, akik úgy érezzük, hogy ezeknek a zenekaroknak a hangzása nem megnyugtató, időnként egzotikusan hatnak. Nem hallgathatjuk el azt az aggodalmat, hogy néha az az érzésünk, hogy az ilyenfajta együttjátszás, az ilyenfajta zenekari hangzás talán kevésbé fejleszti, mint inkább elrontja a gyermek hallását. (Ugy van! Taps.)

Vonóshangszerek, a különböző korú gyermekek ütőhangszerei, a semmiképpen sem behangozható és az előadás folyamán mindinkább hamissá váló furulyák együtthangzása a legtöbbször bántó. Nem hangzanak össze sem színben, sem intonációban. Fejlődésünk jelenlegi fokán, amikor a vonóshangszert és a fúvóshangszert tanuló fiatalság köre óriási mértékben kibővül és bővül tovább napról-napra, mondhatnám óráról-órára, azt hiszem, az ifjúsági zenekarból kihagyhatjuk ezeket az ütő- és fúvóshangszereket.

Mégis, nagy jelentőségűek ezek a hangszerek és továbbra is felhasználhatók az óvodában, a gyermekszobákban és az előképző tantermeiben. Nem tagadhatjuk el, hogy lényeges ösztönző, kedvescínáló, örömet adó a hatásuk ilyen környezet-

bcn, különösen akkor, ha jó pedagógus vezetése mellett a gyermekek játékosan, ösztönszerűen alakítanak ilyen ütő- és fúvószenekarokat.

Egészen más megítélés alá kell venni akár a mi szempontunkból, akár a gyermekek szempontjából az ilyen kis együttest, ha az alkalmilag, játékosan, ösztönösen szólal meg, vagy akkor, ha a próbák hosszú során készül az együttes olyan előadásra, amelynek művészi, esztétikai szempontból nem állnak rendelkezésre az előfeltételek,

Lehetetlen, hogy most ezen a ponton egy pillanatra ne álljunk meg és ne gondoljunk Haydn Gyermekekszimfóniájára, melyet annakidején valamennyien mint hallgatók és benne muzsikálók, annyira szerettünk. Haydn Gyermekekszimfóniájában pedig előfordulnak különböző gyermek-ütőhangszerek, sípok, még kereplők is. Igenám, de Haydn kivételes zseni volt, aki óriási életművében egyszeri alkalommal meg tudta oldani azt, hogy a gyermekhangszerek hangzását valóban költői mondanivaló szolgálataiba állítsa, a természetutánczás naivan gyermeki, de annál őszintébb eszközzéül.

Most már fel kell tennünk a kérdést: milyen legyen az ifjúsági zenekar összeállítása? Nézetem szerint a magja és lényege feltétlenül az éneklő vonózenekar kell, hogy legyen. A vonózenekart azután kibővíthetjük egyes fúvóhangszerekkel: fuvolákkal, klarinétokkal, trombitával. Ezek olyan fúvós hangszerek, amelyekre tehetséges gyermekek már egy-két évi tanulás után játszani tudnak, annyira uralják, hogy a megfelelően megírt szövegeket az ifjúsági zenekarban eljátszhatják. Bővíteni lehet az ifjúsági zenekart még zongorával is, továbbá ügyesen, megfelelő helyen alkalmazott gyermek-ütőhangszerrel, kis és nagy dobbal. Hogy csak egy példát említsek, milyen zseniálisan és meggyőzően használja fel Bartók a Cipósütés zenekari kísérete mellett a négykezes zongorát és a nagydobot! Hogy mennyire nem hat ez ott egzotikusan, különlegesen!"

„Végül most hármasságban, mint pedagógus, mint karmester és vonós tanár nagyon nyomatékosan, szenvedélyesen szeretnék rámutatni az ifjúsági zenekarok rendkívüli nevelő hatására emberi, nevelési, zenei szempontból és nem utolsósorban a hangszere nevelő hatására. A zenekar dinamikai és színlehetőségei rendkívüli mértékben megtermékenyítik a gyermek fantáziáját. A zenekari játékban éppen az alkalmazkodás kényszere az, amely kifejleszti a tudatos és aktív ritmust és intonációt és a zenekari játékhoz szükséges állandó koncentrációt, különösen, ha adva van az együttjátszásnak valóban művészi légköre, ez hallatlan mértékben koordinálja az idegrendszert és az egyes testrészek finom és érzékeny együttműködését. Ez pedig nem más, mint maga a hangszere technika.”

Eddig Sándor Frigyes hozzászólása és ezzel nagyjában, különösen részleteiben egyet is kell értenünk. És mégis, — ez az iránymutató hozzászólás hosszú évekre szinte megbénította a már működő úttörőzenekarokat. Vonatkozik ez különösen a fővárosra. Vidékre nem, vagy csak szórványosan jutott el hatása, így ezek az úttörőzenekarok az ország különböző részein igen tarka barka képet mutatnak. Egy részük furulyák, fémcimbalmok és ütők együttese, más részükben vonósok, pengetők és harmonikák is szerepelnek. Hogy mit játszanak, milyen feldolgozásban és hogyan, — arról most ne beszéljünk. De ki a hibás? Az az általános iskolai énektanár, vagy tanító, aki minden nehézséget leküzdve muzsikálni szeret és akar, vagy azok a vezetők, akik nem adják meg nekik a szükséges irányítást és támogatást? Én úgy gondolom, hogy a hibát az utóbbi ponton kell keresnünk.

De nézzünk szembe a tényekkel és tisztázzuk a félreértéseket.

Az egyik ilyen félreértés az, hogy S. F. egy kalap alá veszi az ifjúsági- és az úttörőzenekarokat, azonos mérleggel méri a zeneiskolás gyermekek és a zenével csak a szakköri órákon foglalkozó általános iskolás úttörők teljesítményét.

A zenekarokat az esetek legnagyobb részében iskolák szervezik: mégpedig az általános iskolák az úttörőzenekarokat, a középiskolák az ifjúsági zenekarokat. A zeneiskolák együtteseit egész külön kategóriába kell soroznunk, ahol a zenei szempontok döntően eshetnek latba.

Az általános iskolai énektanár maga tanítja meg úttörőit a furulya, a fémcimbalom, az ütőhangszerek kezelésére. Maga ül a zongorához (ha van), hogy játssza a kíséretet.

Szabad, helyes ezeket a gyermekhangszereket kategórikusan az óvodákba, a gyermekszobákba és az előképző tantermeibe utasítani? Zeneiskolai tanulók viszonylatában igen. De az általános iskolai tanulóknál éppen ezek a gyermekhangszerek ébresztik fel a zene szeretetét, s a vágyat, hogy zeneiskolába iratkozva, komoly hangszer tanuláshoz kezdjenek.

Hogy hamisak ezek a hangszerek, erről egyedül és kizárólag a Hangszerkészítő és Javító Vállalat tehet. És ez az a pont, ahol egy-két lépést tehetnénk előre a fejlődés útján. Tanítványaink szülei jelentős anyagi áldozatokra is képesek gyermekeik zenei fejlődéséért, de tovább menve a párt- és tanácsszervek, az Úttörőközpont is komoly összegeket fordítanak az úttörő csapatok hangszerkészletének bővítésére, egyedül a Hangszerkészítő Vállalaton múlik, hogy tanulóink jó hangszerekhez jussanak.

Tisztáznunk kell a „gyermekhangszer” fogalmát, a fogalomkör két leglényegesebb jegyének kiemelésével: a gyermekhangszer olcsó és könnyen tanulható. Az első lehetővé teszi, hogy az ország minden általános iskolai tanulója beszerezhesse ezeket; a második, hogy kezelését a tanuló néhány hét alatt elsajátíthassa. A nálunk használatos gyermekhangszerek — a szükséges minőségjavítással — általában megfelelnek a célnak. De itt nem szabadna megállni. Új és újabb gyermekhangszereket várnak úttörőink a Hangszerkészítő Vállalattól. Meg lehetne vizsgálni a külföldi kezdeményezéseket. Carl Orff-ra gondolok, aki az új gyermekhangszerek egész seregét állította be partitúráiba. Példaként csak a „Fidel”-t szeretném kiemelni, mellyel Orff nem kisebb célt tűzött ki, mint, hogy megvalósítsa a könnyen játszható vonóhangszercsaládot, a Piccolo-Fideltől a Kontrabasszus-Fidelig. (Carl Orff gyermekzenekari munkásságáról egy következő tanulmányomban részletesen is szeretnék beszámolni.)

(Csak zárójelben és csak távoli álomként merem fölvetni az elektromos hangszerek ügyét. Pedig az egyszólamú elektromos hangszer elkészítése forradalmasítaná nemcsak úttörőzenénket, hanem egész szimfonikus zenekari kultúránkat is, figyelembe véve az ilyen hangszer hangjának rendkívüli szépségét és azt, hogy az elektromos hangszer hangjának nemcsak erejét, de színét is képes megváltoztatni a játékos.)

Maradjunk azonban a realitások vonalán. Az volna talán a helyes — ahogyan S. F. mondja —, hogy csak a hangszer tanuló gyermekeket vonjuk be a társas zenébe, mert egyéb gyermekeknél nincsenek meg a kellő „művészi és esztétikai feltételek”. Ezek szerint csak ott lehelne úttörő együttest szervezni, ahol zeneiskola van. De hiszen évtizedekre

van még szükség ahhoz, hogy gyönyörűen fejlődő zeneiskoláink behálóz-
zák a magyar falvakat. Addig a falusi úttörők ne muzsikáljanak?

Ugy gondolom, az eddigiekből világosan kitűnik, hogy a félreértések
a két nézőpont különbözőségéből erednek. S. F. a szakzenész szempontjai
szerint tette meg hozzászólását és tegyük hozzá: helyesen. Sajnos, az If-
júsági Plénum vitájában nem volt hozzászólás, mely az általános iskolák
muzsikus pedagógusai véleményének adott volna hangot. Pedig ilyen
sok van az országban és egyre több lesz. Bűn volna nem építeni rájuk,
hiszen ők nevelik a magyar ifjúság egészét, a zeneiskolák csak egy kis
százalékát.

Kétségtelen, hogy a városi iskolák úttörőzenekarainak oszlopos tag-
jai a zeneiskolás gyermekek. De az is igaz, hogy a falusi muzsikus-pe-
dagógusok zeneiskolák nélkül is képesek úttörőzenekar összehozására és
vezetésére. Sokan zenei szempontból is kiváló munkát végeznek, sok
helyen hibák is akadnak. Dehát megadtuk nekik a szükséges támogatást,
a jó hangszereket, a jó műveket? Helyesebb volna, ha a támogatás, a se-
gítségnyújtás megelőzné az ítélkezést.

Az is bizonyos: czekek az együtteseket nem szabad tisztán zenei
szempontok szerint értékelni. Ezeknél a nevelői szempontok legalább
olyan súllyal kell, hogy latba essenek, mint a zenei szempontok. Ha az
általános iskolai énektanár triangulumot ad a gyermek kezébe, arra gon-
dol, hogy ez a gyermek hamarosan tisztába fog jönni a ritmusértékek-
kel, meg fogja különböztetni a negyedtet a nyolcadtól (ami ezen a fokon
nem is olyan egyszerű dolog). A furulya vagy a fémcimbalom viszont
a hangköz kitalálás, a lapról éneklés nehézségeinek leküzdésében segíti
igen eredményesen tanulóinkat.

A minőségileg ellenőrzött, jó gyermekhangszer tehát most és még
jó pár évig nélkülözhetetlen az általános iskolában. Sőt, — az iskolare-
form során éppen úgy szeretnénk az általános iskolai énektanítást „ze-
nei nevelés”-sé átformálni és ezzel egy lépést tenni előre a fejlődés út-
ján —, hogy kibővítsük és rendszeressé tesszük a zenehallgatást, továb-
bá, hogy az eddiginél lényegesen nagyobb szerepet adunk a gyermek-
hangszereknek.

Térjünk vissza a zenekarok ügyére. Említi S. F. Bartók Bélát is, ki
néhány egynemű karához írt zenekari kíséretet. Nála az alap a vonós-
zenekar (Ne menj el, Bolyongás), ehhez járul négykezes zongora és
nagydob (Cipósütés), két fuvola, kisdob, timpáni (Huszárnóta) és a réz-
tányérpár (Resteknek nótája).

Bartók hangszerei tehát tökéletesen egybevágnak azokkal a köve-
telményekkel, amelyeket S. F. állít fel az ifjúsági zenekarokkal szem-
ben. Sőt, Bartók az ütőhangszereket is teljesen a tartalmi kifejezés
szolgálatába állítja: a nagydob négy ütése akkor szólal meg a Cipósütés
zenekarában, amikor az énekar a „medve várja” szövegrészt énekli;
a Huszárnóta szövege ugyancsak indokolja a kisdob és az üstdob-pár
szerepét.

Nem vitás, hogy Bartók zenekara az elérendő cél, erre a fokra kell
eljuttatni zenekarainkat. De az sem vitás, hogy ezt a színvonalat ma

csak a zeneiskolai, vagy a jobb középiskolai együttesek érhetik el; általános iskolai úttörőzenekaraink nem alkalmasak a bartóki partitúrák megszólaltatására.

Mind a hangszerösszeállítás, mind a művek szempontjából külön kell tehát választani és külön kell kezelni az ifjúsági és az úttörőzenekarokat. Sőt, az úttörőzenekaroknál tovább is kell mennünk a differenciálásban: a könnyebb kezelhetőség végett külön kell kezelnünk a kezdő és haladó úttörőzenekarokat. Ebbe a három típusba az ország minden úttörő- és ifjúsági zenekara besorolható, hangszerekkel és megfelelő művekkel való ellátásuk is könnyebben megszervezhető.

Mi a helyzet a művek frontján?

A kezdő úttörőzenekarok (dallam-, ritmus- és akkordhangszerek együttese) aránylag elég bő anyagban válogathatnak. Rendelkezésükre állanak a Tankönyvkiadó Vállalat eddig megjelent „Szakköri Füzetek”. (Milyen kár, hogy ezek kiadását abbahagyták!) Továbbá T. Hubert Ilona: Társas- és menetzenekar, Gárdonyi Zoltán: Tizenkét darab úttörőzenekarra és az Általános Iskolai Énektanítási Segédkönyv úttörőzenekari partitúrái. (Mivel ezek — a Segédkönyv kivételével — könyv-árusi forgalomban nem kaphatók, az Úttörő Központnak, vagy valamely más szervnek kellene a gyűjteményeket eljuttatni a zenekarok vezetőihez.) Természetesen ilyen típusú új művek írása is szükséges.

A legnagyobb arányú segítséget a haladó úttörőzenekarok igénylik. Ezek hangszerösszeállítása is teljesen kialakulatlan és talán éppen ezért előadásra alkalmas műveket sem kapnak. Ennek a típusnak átmenetet kell képeznie a kezdő úttörő és az ifjúsági zenekar között. Az átmenetet alternatív módon kezelt hangszerekkel képzeljük: át kell állni a vonószenekari alapra (brácsa nélkül, két, vagy három hegedűszólammal, gordonkával, ad. lib. gordonnal), de úgy, hogy vonósok hiányában zongora pótolhassa; a furulya szólamát a fuvola, az altfurulyáét a klarinét veheti át. Az ütőhangszerek is lemondhatnak a hamar unalmassá váló metrikus löktetés hangsúlyozásáról, s a tartalmi kifejezés szolgálatába állhatnak. A fémcimbalom is megkaphatja a neki való szerepet.

Az ilyen átmeneti megoldás — úgy gondolom —, át is lendítené úttörőzenekarainkat a növekedés nehézségein.

Mellékléként közlünk egy ilyen haladó úttörőzenekarok részére elképzelt átíratot: H. Berton Dob peregje c. kánonját. E három szólamú egyneműkari darab hangszerelésénél a következő szempontok vezettek:

1. A fuvolát szoprán furulya-szólam helyettesítheti. Mivel a furulya 4 lábás hangszer, indokolt a fuvola szólamát alkalmas helyeken egy oktávval magasabbra transzponálni. Jelen írásmódot a furulya indokolja.

2. A klarinét szólamát altfurulya-kar is játszhatja a szükséges transzpozícióval.

3. A trombita szerepeltetését a szöveg indokolja: „Zengje kürt, harsonák hangja . . .” (Kürt és harsonák beállítása nem látszott célszerűnek.)

4. Vitatható az ütőhangszerek végig hangzó ritmusszövege. Bár a dob használatára a mű címe is utal, mégis az ütőszólamok megírásánál nevelői szempontok álltak előttünk. Azokat a zeneileg kezdő munkás-

és parasztyermeket kívánjuk bevonni a zenekari munkába, akik más szótartást még nem képesek játszani.

A S. F. hozzászólásából is kicsendülő ütőhangszerellenességet az a néhány gyermekzenekar indokolta az 50-es évek elején, melyeknek hangja inkább csörömpölés volt, mint zene. A helyes tennivaló ebben az esetben természetesen az ütőszótartások megfelelő mértékű lehalkítása, (ez csak a vezetőn múlik), nem pedig az ütőszótartások kipusztítása. Gondoljuk meg, hogy a fúvós-, a szalon- és a tánczenekarokban is tartósan szólnak az ütőhangszerek. A modern szimfónikus zenekari partitúrákra is éppen az ütőhangszerek dús használata a jellemző. Példaként Bartók műveiből is idézhetünk: Zene húros- és ütőhangszerekre (1936) vagy a két zongorára és ütőhangszerekre írt Szonáta (1937). Szerény véleményem szerint az úttörőzenekar gyermeki jellegét éppen az ütőhangszerek hangja adja meg.

5. A vonós szótartások megírásánál a könnyen játszhatóság volt a főcél; ez egyébként a többi szótartásra is vonatkozik.

6. A zongora continuo jellegű szótartása jól hangzó vonószenekar esetében el is hagyható.

A közölt partitúrát megvitatásra szántam.

Áttérve a komolyabb zenei igényeket is kielégítő ifjúsági zenekarok ügyére, megállapíthatjuk, hogy művek szempontjából talán ezek vannak a legjobban ellátva. Rendelkezésükre áll a hagyományos vonószenekari anyag, de rájuk a Zeneműkiadó Vállalat is gondol mostanában. Új művek íratása és kiadása itt is nélkülözhetetlen.

Befejezésül hadd reflektáljak röviden S. F. Haydn Gyermekszimfóniájával kapcsolatos szavaira. S. F. ezt mondja: „... Haydn kivételes zseni volt, aki óriási életművében egy egyszeri alkalommal meg tudta oldani azt, hogy a gyermekhangszerek hangzását valóban a költői mondanivaló szolgálatába állítsa...”

Én úgy gondolom, hogy Haydn (ha egyáltalán ő írta a Gyermekszimfóniát és nem Leopold Mozart) azért nem írt több gyermekzenekari művet, mert az ő idejében a gyermekzenekar a legnagyobb ritkaság számba ment. Ha Haydn idejében csak annyi gyermekegyüttes működött volna, mint ahány úttörőzenekar működik ma Magyarországon, én biztosra veszem, hogy a kiváló gyermekzenekari művek egész sorát írta volna meg és sikerült volna neki a gyermekhangszerek hangzását minden esetben a költői mondanivaló szolgálatába állítani.

Most, amikor iskoláinknak az élettel való kapcsolatát igyekszünk szorosabbá tenni, halljuk meg, hogy az élet dörömből ajtónkon. Vegyük tudomásul, hogy az úttörőzenekarok élnek és működnek szerte az országban. (Az Országos Úttörőközpont 1960. nyarán Csillebércen rendezte meg az úttörőzenekarok országos versenyét.) Működnek és támogatást várnak: jó hangszereket és jó műveket kérnek.

II.

H. Berton (1767-1844): Dob peregje

Juhász Fr. - Rossa E. fordítása
Kanon három hangra

Uttorózenekara írta:
Rezessy László
(1960)

Tempo di Marcia

The musical score is written for a three-part canon in C major, 2/4 time, marked 'Tempo di Marcia'. The instruments and parts are as follows:

- Fuvola** (Flute): Treble clef, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- Klarinét (B)** (Clarinet in B): Treble clef, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- Trombita (B)** (Trombone in B): Treble clef, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- Fémcimbalom** (Cymbal): Treble clef, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- Triangulum** (Triangle): Treble clef, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- Kisdob Nagydob** (Snare and Bass Drum): Common time, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- Soprán** (Soprano): Treble clef, C major, starting with a rest.
- Mezzo-soprán** (Mezzo-soprano): Treble clef, C major, starting with a rest.
- Alt** (Alto): Treble clef, C major, starting with a rest.
- I. Hegedű** (I. Horn): Treble clef, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- II. Hegedű** (II. Horn): Treble clef, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- Gordonka Gordon** (Horn): Bass clef, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.
- Zongora (ad. lib)** (Piano): Treble and Bass clefs, C major, starting with a forte (*f*) dynamic.

The score includes dynamic markings such as *f* (forte), *p* (piano), and *mf* (mezzo-forte). The vocal parts (Soprano, Mezzo-soprano, Alto) are marked 'Largje' (Largo) at the end of the piece.

Fl

Tr

Trg

Kd
Nd

Sopr

V^oI

V^oII

Vlc
Cb

kürt, hárszónák hangja ér - césen, zúgva száll - jon dalunk töl - telen. Dob be - reg - je. Hívás ez - me. Elnyó

Fl

Tr

Trg

Kd
Nd

Sopr

V^oI

V^oII

Vlc
Cb

múlt, rád szabadság vár. Vár a szent e - gyen - lő - ség és a hű test - vé - ri - ség. E - lő - re

non dir.

Fl.

Cl.

Tr.

Trg.

Vcl. Nd.

Sopr.

Mezzo-Sopr.

Vcl. Vi.

Vcl. Vb.

Pf.

bát - ran sa - ták - ban a né - pért ma kü - sde - lem - ke szál - j! Zeng - je kürt, ha - son - dák hang - ja ér - ce - sen, zü - gva

Zeng - je kürt, ha - son - dák hang - ja ér - ce - sen, zü - gva

mf

Fl

Cl

Tr

Trg

Kd
Nd

Sopr

Mezzo
sopr

Ve I

Ve II

Vc

Pf

säll-jon dalurk tula bér - ceke, Dohperreg - je itivaz esz - me Flngj - mott rad seabadsing var. Vára

säll-jon dalurk tula bér - ceke, Dohperreg - je. Hivaz esz - me, Flngj - mott rad seabadsing var. Vára

Fl

Cl

Tr

Tbr

Hd
Nd

sopr
szent e-gyen-lő-ség és a hú test-vé-r-i-ség. Előre bot - ran csaták - ban a

Mezzo
sopr
szent e-gyen-lő-ség és a hú test-vé-r-i-ség. Előre bot ran csaták - ban a

T

B

P

Fl

Cl

Tr

Tc

Trg

Vd

Vd

Nd

Sopr

Alto

Alto

Tenor

Bass

Vc I

Vc II

Vc

Cb

Pf

ten-a ta-ta-ta-ta-ta-ta-ta ten-a-ta-ta-ta-ta-ta-ta ten-a-ta-ta-ta-ta-ta ten-a-ta-ta-ta-ta-ta-ta ten-a-ta-ta-ta-ta-ta-ta ten-a-ta-ta-ta-ta-ta-ta ten-a-ta-ta-ta-ta-ta-ta ten-a-ta-ta-ta-ta-ta-ta
 re-gi-je, Hiv az esz-me, Elnyomott rád szabadság vár. Vár a szent e-gyen-lő-ség és a
 re-gi-je Hiv az esz-me, Elnyomott rád szabadság vár. Vár a szent e-gyen-lő-ség és a

f

